

Lærer å leve uten rus

Kan høner og alpakaer gi et menneske flere rusfrie dager? På Inn på tunet-gården Tynnaknuten i Vanylven trener rusmisbrukere på å mestre livet uten rus.

Noe så enkelt som stell av dyr kan gi livet akkurat nok mening i en vanskelig hverdag. Å være en del av et fellesskap gir styrke, og det å delta ulike typer gårdsarbeid skaper stolthet og glede. Tilsammen gir dette rusmisbrukere en vei ut av rusen. Selv sier de at tilbudet *Inn på tunet Rusomsorg* er livreddende.

– For mennesker som kommer fra rusmisbruk er fellesskapet og mestringsfølelsen de opplever på gården ofte det som skal til for å takle en rusfri hverdag, sier Hildegunn Knardal, som er daglig leder på Inn på tunet-gården Tynnaknuten i Vanylven.

En naturlig arbeidsplass

På en gård er det naturlig å jobbe sammen som en gruppe. Det er en ekte og grunnleggende arbeidsplass, med et vell av ulike arbeidsoppgaver. Alle kan finne aktiviteter som de liker å jobbe med, i sitt eget tempo. Gjennom ansvar for stell av dyr, dyrking av mat og fôr, innhøsting og annet gårdsarbeid, trenes ansvarsfølelsen opp og de opplever mestring.

Tilbudet *Inn på tunet Rusomsorg* er en langtidsbehandling over flere år. Det endelige målet er flere rusfrie dager, og de fleste går videre på skole eller kommer seg ut i arbeid etter behandlingen.

En trygg base

Gruppen på Tynnaknuten er liten, og består av seks relativt unge rusmisbrukere. Tre dager i uken kommer de hit, et trygt sted der de får snakke og åpne seg opp sammen med de andre i gruppen.

– Et godt fellesskap er utrolig viktig for å komme ut av et rusmisbruk. Sammensetningen er viktig, og vi bruker derfor mye tid på å vurdere nye kandidater, forklarer Hildegunn. Hun har bakgrunn som sosionom og har jobbet med familier i 22 år. Med støtte fra kommunen opprettet hun i 2015 tilbudet *Inn på tunet Rusomsorg*. Det er et lavterskeltilbud som alle kan ta kontakt med, både kommunen, leger eller andre i helsetjenesten, NAV, Kriminalomsorg i Frihet, pårørende eller rusmisbrukeren selv.

Blomstrer der de bor

Arbeid og aktivitet er det beste utgangspunktet for å skape gode samtaler og dialog.

– En ekte arbeidsplass som dette gir dem en mer normal hverdag, sammenlignet med f.eks. en institusjon. Det betyr at deltakerne får vokse og blomstre i det miljøet de bor. Når lokalbefolkningen møter dem og ser at de ønsker å bli rusfrie, får de mye ros og støtte! De forteller dem at de ser bra ut, og vi ser at denne kontakten løfter dem veldig, sier hun.

Lite rus-prat

Gjennom en fast ukentlig gruppesamtale får deltakerne på Tynnaknuten bedre innsikt i sin egen rushverdag. Her deler de også viktige erfaringer med de andre i samme situasjon.

– Ellers er det veldig lite snakk om rus. En vanlig dag begynner med at vi henter dem i boligen deres og spiser frokost sammen her. Det er en hyggelig start på dagen der vi prater om løst og fast. Så er det tid for å stelle dyra. Hos oss er det høner og alpakka, forteller Hildegunn. Hun ser at deltakerne har sine spesielle ting de liker å gjøre på gården, og skaper egne daglige rutiner. Midt på dagen serveres varm lunsj, der mange liker å være med og lage maten.

– Vi blir et sammensveiset team, og dette fellesskapet ser vi er viktig for dem. Hver ettermiddag går gruppa gjennom hva de har gjort i løpet av dagen, og setter ord på hva de selv er stolt av, forteller hun.

Får ubetinget kjærlighet

Rusmisbrukere vet ofte ikke hvordan de skal ta godt vare på seg selv.

– Derfor lærer vi dem å bli glad i seg selv, og ta ansvar for sin kropp og sine valg. Å stelle med og vise omsorg for dyr gjør at de snur fokuset over på seg selv. Dyr gir dem ubetinget kjærlighet, de dømmer ingen og viser at det er ufarlig å vise kjærlighet, sier hun.

Sosialisering må læres

Mange har sittet hjemme og ruset seg i årevis, og mistet kontakten med både familie og venner.

– Rusomsorg Inn på tunet gir deltakerne en mer forutsigbar hverdag og en struktur på livet, som handler om helt andre ting enn å ruse seg! Men noe av det viktigste er kanskje at de får øve på sosiale ferdigheter. De lærer å fungere sammen med andre, og komme inn i fellesskapet der de bor, sier Hildegunn.

Startet kafé

På Tynnaknuten tok deltakerne selv initiativ til å starte åpen kafé på gården.

– Vi ble veldig positivt overrasket av dette. Hver fredag baker de boller og lager kaker, koker kaffe og dekker på. Hit kommer både pårørende, venner og folk fra bygda. I det siste har vi sett at det kommer stadig flere fra andre steder – det er utrolig stas for oss alle, sier Hildegunn med et smil.

Hun understreker at for mange av dem er det fortsatt «vondt» å være i sosiale settinger. Det at de selv ønsker å drive kafeen, viser likevel hvor viktig dette er for dem, påpeker hun.

Stor takknemlighet

Selv om det er mange motbakker i arbeidet, har hun selv aldri fått så mange positive tilbakemeldinger på noen annen arbeidsplass.

– De er så utrolig takknemlige. Vi som jobber her får mye ros, mange klemmer og blomster. De fortsetter ofte å ringe oss når det skjer noe stort i livet. Nylig var det en som ringte meg for å fortelle at hun skal gifte seg, og det varmer i hjertet, smiler Hildegunn.

Sitater

«Inn på tunet-gården er som et hjem for meg. Vi er som en familie».

«Jeg ville helst vært på Inn-på tunet gården HVER dag».

Se filmen: Inn på tunet-gårdene i Møre og Romsdal er en god arena for rusomsorg. Her kan du se filmen har laget i samarbeid med Nanseth Media, og med støtte fra Innovasjon Norge om dette (sett inn lenken: <https://youtu.be/HgiuxBZPMpM>)

OM INN PÅ TUNET:

Et kvalitetssikret tilbud

[Inn på tunet \(IPT\)](#) er tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk. Tjenestene skal gi mestring, utvikling og trivsel. Aktiviteten i tjenestetilbudet er knyttet opp til gården, livet og arbeidet der.

Det er en beskyttet tittel som krever revisjon og godkjenning. [Matmerk](#) er tildelt ansvaret for godkjenningsordningen

Ønsker du å ta kontakt med en Inn på tunet-gård i Møre og Romsdal?

Her finner du oversikten

<https://innpatunetmr.no/tilbydere/>

Vil du vite mer om Inn på tunet Rusomsorg i Møre og Romsdal?

Ta kontakt med oss!

www.innpatunetmr.no